

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

ตามที่ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และหลักการเกี่ยวกับกระบวนการยุติธรรมทางอาญา การบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญาเสพติด พ.ศ. 2564 รวมถึงการบังคับใช้ทางกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดโทษในคดีอาญาเสพติดของประเทศไทยและต่างประเทศ เห็นได้ว่า คดีอาญาเสพติดถือเป็นปัญหาสำคัญและเป็นภัยร้ายแรงต่อสังคมไทยในปัจจุบัน และถือว่าเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงมากขึ้น ด้วยมูลค่าอาญาเสพติดที่มีราคาสูงและยังคงเป็นที่ต้องการของผู้เสพยาเสพติดทำให้การแพร่กระจายเป็นไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคงของประเทศ โดยคดีอาญาเสพติดถือว่าเป็นคดีที่มีลำดับความรุนแรงเป็นอันดับที่ 1 ในการขึ้นสู่ศาล แม้จะมีการตราเป็นกฎหมายหลายฉบับออกมาเพื่อป้องกันและปราบปรามก็ตาม แต่ปัญหาดังกล่าวก็มิได้ลดน้อยลงแต่อย่างใด อีกทั้ง เมื่อมีการรวบรวมกฎหมายอาญาเสพติดไว้ด้วยกันเป็นประมวลกฎหมาย กลับพบว่าการบังคับใช้ประมวลกฎหมายอาญาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 145 ในประเทศไทยยังมีความเคลือบคลุมและปัญหาการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการพิจารณาคดีและบังคับโทษตามประมวลกฎหมายอาญาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 145 ซึ่งต้องมีการตีความกฎหมายในส่วนของคำว่าพฤติการณ์และการกระทำใดของผู้ต้องหาว่าได้กระทำการจำหน่ายโดยการมีไว้ในครอบครองเพื่อจำหน่ายเพื่อการล่าตามประมวลกฎหมายอาญาเสพติด พ.ศ. 2564 เนื่องจากอัตราโทษแต่ละวรรคมีความรุนแรงแตกต่างกันจากการวิเคราะห์ดังกล่าวจึงจะนำไปสู่บทสรุปและข้อเสนอแนะแนวทางในการแก้ไข ปรับปรุงความชัดเจนของประมวลกฎหมายอาญาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 145 ต่อไปในอนาคต

5.1 บทสรุป

การจัดทำประมวลกฎหมายอาญาเสพติด พ.ศ. 2564 แม้จะมีการยกเลิกบทสันนิษฐานความผิด ปริมาณสารบริสุทธิ์ จำนวนหน่วยการใช้หรือน้ำหนักสุทธิ แต่ได้อาศัยพฤติการณ์การกระทำมากำหนดโทษไว้ก็ตาม แต่หากพิจารณาบทบัญญัติในลักษณะ 1 บทบัญญัติทั่วไป มาตรา 1 บทนิยาม และลักษณะ 4 บทกำหนดโทษเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ มาตรา 145 ผู้ศึกษามีความเห็นว่า บทบัญญัติมาตราดังกล่าวข้างต้นมีปัญหาการบังคับใช้ดังนี้

1) ปัญหาเกี่ยวกับ นิยามความหมาย พฤติการณ์การกระทำความผิดอันทำให้ผู้กระทำความผิดต้องรับโทษหนักขึ้น คำว่า “การกระทำเพื่อการค้า” ในประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 145 วรรคสอง (1) เนื่องจากในมาตรา 1 มิได้กำหนดบทนิยามคำดังกล่าว การกระทำเพื่อจำหน่ายตามกฎหมายยาเสพติดที่ใช้อยู่เดิมก็มีใช่เป็นการกระทำเพื่อการค้าตามกฎหมายใหม่ในทุกกรณี อีกทั้ง การกระทำใดจะเป็นการกระทำเพื่อการค้านั้น ได้มีคำพิพากษาศาลฎีกาไว้ แต่ก็ยังไม่ชัดเจนเพียงพอที่จะนำมาปรับใช้กับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และศาลฎีกาได้วินิจฉัยไว้ในคำพิพากษาศาลฎีกาว่า การกระทำเพื่อการค้ากับการกระทำเพื่อหากำไรมีความหมายแตกต่างกัน และแม้ความเห็นในที่ประชุมคณะกรรมการร่างประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 ได้ให้ความหมายของการกระทำเพื่อการค้าอันมีลักษณะเป็นการค้าในเชิงพาณิชย์ และมีคำพิพากษาศาลฎีกาไว้เป็นบรรทัดฐาน แต่ก็ไม่มีความชัดเจนเพียงพอที่จะนำพฤติกรรมเหล่านั้นนำมาปรับใช้กับความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด จึงเห็นได้ว่า มาตรา 145 วรรคสอง (1) แห่งประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 จึงมีความเคลือบคลุมในเรื่องของบทนิยามความชัดเจนว่าการกระทำใดถือเป็นการกระทำความผิดตามวรรคหนึ่ง หรือวรรคสอง ส่งผลถึงการลงโทษผู้กระทำความผิดในฐานที่หนักขึ้น ดังนั้น การให้ศาลใช้ดุลพินิจในการวางแนวทางการใช้การตีความกฎหมายต่อไปนั้น เป็นการให้อำนาจแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ว่าจะเป็นพนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ หรือผู้พิพากษา ล้วนเกี่ยวข้องกับกระทำความผิดตั้งแต่ในชั้นของการจัดทำสำนวนการสอบสวนของพนักงานสอบสวน หรือดุลพินิจของพนักงานอัยการ ในการพิจารณาสำนวนสั่งฟ้องคดีในแต่ละเรื่อง รวมถึงการพิจารณาคดีและมีคำพิพากษาของศาล โดยเฉพาะในส่วนการพิจารณาพิพากษาคดีของศาลจำเป็นต้องใช้ดุลพินิจในอันที่ต้องพิจารณาประกอบคำฟ้องและคำให้การไม่ว่าจะเป็นการกำหนดฐานความผิด เหตุฉกรรจ์ หรือผลฉกรรจ์ เป็นการก่อให้เกิดปัญหาในมาตรฐานการตัดสินคดี ปัญหาการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการบังคับโทษ ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 145 ยังคงเป็นคำถามต่อกระบวนการยุติธรรมในทางอาญาว่า พฤติการณ์และการกระทำใดของผู้ต้องหาถือได้ว่าได้กระทำความผิดจะเป็นความผิดในวรรคใด เนื่องจากอัตราโทษแต่ละวรรคมีความรุนแรงต่อจำเลยแตกต่างกัน ดังนั้น จึงควรบัญญัติองค์ประกอบความผิดให้ชัดเจนว่าผู้กระทำความผิดประเภทใด จะถือเป็นการกระทำความผิดตามวรรคใด โดยมุ่งไปยังเจ้าหน้าที่ของรัฐทั้งกระบวนการยุติธรรม กล่าวคือ พนักงานสอบสวน พนักงานอัยการ และผู้พิพากษา ซึ่งอาจเน้นไปที่พนักงานสอบสวนผู้ทำการสืบสวนสอบสวนอันถือเป็นต้นน้ำของกระบวนการยุติธรรมที่ทำให้การจัดทำนโยบายเกี่ยวกับยาเสพติดมีความเหมาะสมและสมดุล การลงโทษผู้กระทำความผิดได้สัดส่วนและเหมาะสมกับการกระทำผิด รวมทั้งการมุ่งเน้นทำลายเครือข่ายยาเสพติดมากกว่าการดำเนินคดีแก่ผู้เสพรายย่อย เนื่องจากการกำหนดว่า

ผู้ใดควรได้รับโทษตามประมวลกฎหมายอาญาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 145 วรรคใดถือเป็นการสาระสำคัญในการฐานความผิดในแต่ละวรรค ดังนั้น จึงต้องพิจารณาตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอาญา กล่าวคือ ต้องตีความอย่างเคร่งครัดตามองค์ประกอบความผิด เช่น การกระทำเพื่อการค้า ต้องมีการกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดในลักษณะเครือข่ายอาชญากรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตรา มิใช่กรณีเป็นดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าจับกุมแล้วพบยาเสพติดจำนวนมากกว่า 1 เม็ด จึงแจ้งข้อหาต่อผู้ต้องหาว่ามีไว้ในครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษเพื่อการค้า ถือเป็นการใช้ดุลพินิจที่เกินเลยไปกว่าเจตนารมณ์ของกฎหมายอาญา และในมุมกลับกันพฤติการณ์ดุลพินิจดังกล่าวอาจถือเป็นการกั่นแก่ผู้ต้องหา ส่งผลให้เจ้าหน้าที่ตำรวจอาจถูกผู้ต้องหาฟ้องกลับในฐานะปฏิบัติหน้าที่ โดยมีขอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 157

2) ปัญหาการไม่แบ่งระดับปริมาณยาเสพติด สำหรับประเทศไทยในการบัญญัติและการบังคับใช้กฎหมายยังคงลงโทษผู้กระทำความผิดฐานเสพยาเสพติดตั้งแต่ในอดีตจนถึงปัจจุบัน กรณีการเสพยาเสพติดพร้อมกับการมียาเสพติดไว้ในครอบครองนั้น จึงควรกำหนดปริมาณยาเสพติดให้เกิดความชัดเจนว่าปริมาณเท่าใดเป็นการครอบครองไว้เพื่อเสพเท่านั้น เพื่อความชัดเจนในแง่ของการกำหนดโทษและการใช้มาตรการบำบัดฟื้นฟู แม้ประมวลกฎหมายอาญาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 107 วรรคสอง ได้บัญญัติเพิ่มเติมในส่วนข้อสันนิษฐานของการครอบครองเพื่อเสพไว้ แต่ก็ได้กำหนดคำนิยามและพฤติการณ์ของการมียาเสพติดไว้ในครอบครองเพื่อเสพ รวมถึงคำว่า “ปริมาณเล็กน้อย” นั้นควรเท่าใด อีกทั้ง ในปัจจุบันยังไม่มีกฎกระทรวงในการกำหนดปริมาณดังกล่าวไว้เช่นกัน และเมื่อพิจารณาประมวลกฎหมายอาญาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 145 ไม่ปรากฏว่าการพิจารณา ระยะเวลาโทษกำหนดให้ยึดโยงกับขนาดหรือปริมาณสารยาเสพติดแต่อย่างใด คงกำหนดระยะเวลาโทษให้หนักขึ้น โดยยึดจากความร้ายแรงของความผิดที่ก่อขึ้นต่อสังคมเท่านั้น อันส่งผลให้การลงโทษไม่ได้สัดส่วนและไม่เหมาะสมกับการกระทำความผิด เนื่องจากจำนวนยาเสพติดของกลางมีจำนวนมากก็สามารถเป็นสิ่งบ่งชี้ให้เห็นพฤติการณ์แห่งคดีได้ เมื่อพิจารณาประมวลกฎหมายอาญาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 145 ไม่ปรากฏว่าการพิจารณา ระยะเวลาโทษกำหนดให้ยึดโยงกับขนาดหรือปริมาณยาเสพติด คงกำหนดระยะเวลาโทษให้หนักขึ้น โดยยึดจากความร้ายแรงของความผิดที่ก่อขึ้นต่อสังคมเท่านั้น ทำให้การลงโทษไม่ได้สัดส่วนและไม่เหมาะสมกับการกระทำความผิดส่งผลให้ขัดต่อหลักความได้สัดส่วน (Principle of Proportionality) ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานภายใต้หลักนิติธรรม (Rule of Law) เป็นที่รู้จักและยอมรับอย่างเป็นทางการโดยเฉพะอย่างยิ่งเมื่อต้องมีการนำกฎหมายมาใช้เป็นเครื่องมือเพื่อการคุ้มครองสังคม หลักความได้สัดส่วนสำหรับกระบวนการยุติธรรมทางอาญาจำเป็นต้องคำนึงถึงตั้งแต่กระบวนการตรากฎหมายให้การกระทำใดเป็นความผิดและต้องมีบทกำหนดโทษเช่นไรจึงเหมาะสมและ

ได้สัดส่วนกับความผิวนั้น หลักความได้สัดส่วนจึงเป็นหลักการสำคัญเพื่อปกป้องสิทธิมนุษยชน
 ขั้นพื้นฐานและมีขึ้นเพื่อคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในการสร้างสมดุลระหว่าง
 การใช้อำนาจรัฐกับสิทธิและเสรีภาพของประชาชน เพราะการที่ฝ่ายนิติบัญญัติจะตรากฎหมาย
 ขึ้นมาจำกัดสิทธิและเสรีภาพของประชาชน จะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของมาตรการ
 ว่ามีความจำเป็นหรืออย่างน้อยควรที่จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อประชาชนน้อยที่สุด ทั้งยังต้อง
 ชั่งน้ำหนักถึงประโยชน์ที่เกิดขึ้นต่อสาธารณะชนถึงความคุ้มค่ามากกว่าผลกระทบที่จะเกิดขึ้นจาก
 การไปกระทบสิทธิและเสรีภาพของประชาชนหรือไม่เพียงใด จึงต้องบัญญัติกฎหมายนี้ขึ้นมาใช้
 บังคับ ซึ่งเมื่อได้นำมาพิจารณาวิเคราะห์เปรียบเทียบกับบทกฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดของไทย
 เห็นว่ายังมีปัญหาเกี่ยวกับหลักความได้สัดส่วนอยู่ในขณะหลายประการ เริ่มจากการอนุวัติการ
 กฎหมายภายในประเทศให้เป็นไปตามอนุสัญญาด้านยาเสพติดที่ประเทศไทยเข้าร่วมเป็นภาคี
 ปัญหาจากการออกกฎหมายจัดกลุ่มประเภทยาเสพติดใหม่ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุขที่ให้
 อำนาจเพียงแก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการมีอำนาจ
 เพิกถอนและเปลี่ยนแปลงประเภทยาเสพติดเท่านั้น ผลทางกฎหมายที่ตามมา คือ เมื่อผู้ใดต้อง
 คำพิพากษาว่าเป็นผู้กระทำความผิดจะต้องได้รับโทษหนักขึ้นถึงขั้นประหารชีวิต ประเด็นปัญหา
 การนำบทกฎหมายสันนิษฐานความรับผิดชอบมาบังคับใช้ ส่งผลต่อปัญหาการใช้ดุลพินิจ
 ในการกำหนดโทษ แสดงให้เห็นถึงการขาดการนำหลักความได้สัดส่วนอันเป็นหลักกฎหมาย
 สำคัญมาใช้ กล่าวคือ ยกเลิกการรับโทษหนักขึ้นจากการพิจารณาที่แบ่งปริมาณเป็นการ
 พิจารณาจากเหตุแห่งพฤติการณ์ร้ายแรงประกอบแทนตามมาตรา 145 ดังจะเห็นได้ว่า กรณีตาม
 มาตรา 145 ทั้งสามวรรค มีการกำหนดระวางอัตราโทษที่แตกต่างกัน และมีความรุนแรงต่างกัน
 ปัญหาการบังคับใช้ประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 145 จึงยังเคลือบคลุมต่อการ
 วินิจฉัยและเป็นปัญหาในทางปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรมทางอาญา เนื่องจากการฟ้องคดียาเสพติด
 ภายหลังจากประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มีผลบังคับใช้ ความผิดฐานจำหน่ายหรือมิไว้ใน
 ครอบครองซึ่งยาเสพติดให้โทษประเภท 1 ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 145
 วรรคหนึ่ง และการกระทำเพื่อการค้า ตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 145
 วรรคสอง (1) พนักงานอัยการเพียงแค่อบรมรายฟ้องทั้งสองกรณีให้ครบองค์ประกอบความผิดตาม
 บทบัญญัติดังกล่าวเท่านั้น ส่วนใหญ่ในคดียาเสพติดจำเลยจะให้การรับสารภาพ ผู้พิพากษาซึ่งทำ
 หน้าที่เวรชี้จะพิพากษาไปตามคำฟ้องและ คำรับสารภาพ การกำหนดโทษจึงหลีกเลี่ยงไม่ได้
 ที่จะต้องคำนึงถึงปริมาณยาเสพติดเป็นเกณฑ์ ส่งผลให้ผู้กระทำความผิดซึ่งถูกฟ้องตามมาตรา 145
 วรรคสอง (1) ทั้งที่มีปริมาณยาเสพติดน้อยกว่าผู้กระทำความผิดที่ถูกฟ้องตามมาตรา 145
 วรรคหนึ่ง และอาจได้รับโทษน้อยกว่าเนื่องจากศาลคำนึงถึงปริมาณยาเสพติดเป็นเกณฑ์ เมื่ออ่าน

คำพิพากษาให้จำเลยหลายคดีฟังพร้อมกันผ่านระบบประชุมทางจอภาพไปยังเรือนจำทำให้เกิดข้อสงสัยในการกำหนดโทษได้ เว้นแต่ในกรณีจำเลยให้การปฏิเสธ พนักงานอัยการจะต้องนำสืบพยานหลักฐานให้รับฟังได้ว่าจำเลยกระทำความผิดตามฟ้อง จึงมีข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบทบาทพฤติการณ์ ความร้ายแรงของการกระทำความผิดในแต่ละบุคคลให้ศาลสามารถใช้ดุลพินิจกำหนดโทษหนักเบาตามข้อเท็จจริงที่ปรากฏในทางพิจารณาได้

3) ปัญหาในส่วนการกำหนดโทษ ซึ่งอิงจากส่วนของพฤติการณ์การกระทำความผิดเท่านั้น แต่ไม่มีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการกำหนดโทษ หรือการนำข้อเท็จจริงและสิ่งแวดล้อมของจำเลยมาพิจารณาประกอบการลงโทษ รวมถึงคดีที่จำเลยรับสารภาพ ศาลจะลดโทษให้ถึงหนึ่ง ซึ่งการลดโทษเป็นเรื่องดุลพินิจของศาลไม่ใช่บทบังคับ อีกทั้ง ในปัจจุบันความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดหากจำเลยให้การรับสารภาพ ศาลจะพิจารณาคดีต่อไปโดยไม่จำต้องสืบพยานก็ได้ เนื่องจากอัตราโทษสูงสุดตามมาตรา 145 วรรคสาม บัญญัติอัตราโทษจำคุกตั้งแต่ 5 ปี ถึงจำคุกตลอดชีวิต หรือประหารชีวิต ซึ่งอัตราโทษขั้นต่ำไม่เข้าหลักเกณฑ์ของพระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดียาเสพติด พ.ศ. 2550 มาตรา 13 ที่ศาลจะต้องสืบพยานโจทก์ประกอบคำรับสารภาพ ทำให้สามารถมีคำพิพากษาว่าจำเลยมีความผิดตามข้อเท็จจริงในฟ้องแล้วกำหนดโทษแก่จำเลยได้เลย รวมถึงไม่มีกฎหมายบัญญัติให้ศาลให้เหตุผลของการกำหนดโทษไว้ในคำพิพากษา แต่ได้ลงโทษโดยอาศัยเพียงข้อเท็จจริงเท่านั้น ดังนั้น การพิจารณาดุลพินิจ จึงต้องคำนึงถึงตัวผู้กระทำความผิด อย่างน้อยสามมิติ คือ อดีตปัจจุบัน และอนาคต เพื่อใช้ประกอบการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษ ดังนั้น ดุลพินิจในการกำหนดโทษ เป็นตัวบ่งชี้ความเป็นธรรมชาติของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในการตรวจสอบค้นหาความจริงเกี่ยวกับตัวจำเลยในทุกๆ ด้าน ด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาทลงโทษแก่ผู้กระทำความผิดในคดียาเสพติด โดยนำหลักความได้สัดส่วนเข้ามาปรับใช้ให้เหมาะสมกับผู้กระทำความผิด นอกจากพิจารณาประกอบกับปริมาณยาเสพติด บทบาท และพฤติการณ์ในแต่ละฐานความผิดแล้วนั้น ให้พิจารณาเพิ่มเติมถึงพฤติการณ์แห่งคดีที่เกิดขึ้นจริง เหตุปัจจัยอื่นในการเพิ่มความร้ายแรงหรือลดความร้ายแรงของความผิด สภาพแวดล้อมอย่างอื่น เช่น สาเหตุหรือมูลเหตุจูงใจในการกระทำความผิด นิสัยความประพฤติประวัติดูแลหลังของจำเลยหรือภาระความรับผิดชอบส่วนตัวของจำเลย อย่างเช่นเหมือนต่างประเทศดังได้กล่าวมาแล้ว และเพื่อให้สอดคล้องกับคำแนะนำของประธานศาลฎีกาว่าด้วยแนวทางกำหนดโทษคดียาเสพติด พ.ศ. 2565 ด้วยการบัญญัติถึงการดำเนินการของพนักงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องดังกล่าวให้ชัดเจนไว้ในกฎหมาย

5.2 ข้อเสนอแนะ

การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐในการบังคับโทษตามประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 145 ซึ่งปัจจุบันมีความเคลือบคลุมในการบังคับโทษ อันเป็นการเปิดช่องในการใช้ดุลพินิจในการกำหนดโทษ และการตั้งข้อหาแก่ผู้กระทำความผิดได้อย่างกว้างขวาง ไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมายอาญาที่ต้องตีความอย่างเคร่งครัด และไม่เกิดความเป็นธรรมหากการกำหนดข้อหาของเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรมเกิดจากการใช้ดุลพินิจ มิใช่เกิดจากข้อเท็จจริงที่สอบสวนได้ความ เนื่องจากไม่มีบทนิยามที่ชัดเจนในการกำหนดว่าความผิดตามมาตรา 145 พฤติการณ์แบบใด ถือเป็นความผิดตามวรรคใด ผู้ศึกษาจึงมีข้อเสนอแนะว่า

1) ปัญหาเกี่ยวกับในส่วนของนิยามความหมายของพฤติการณ์การกระทำความผิดที่จะทำให้ผู้กระทำความผิดรับโทษหนักขึ้นในกรณีของคำว่า “การกระทำเพื่อการค้า” โดยการบัญญัติเพิ่มเติมนิยามความหมายคำดังกล่าวไว้ในประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 1 “การกระทำเพื่อการค้า” หมายความว่า การกระทำอย่างหนึ่งอย่างใดในลักษณะเครือข่ายอาชญากรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งเงินตรา หรือมีเจตนามุ่งหวังจะได้กำไรจากการค้ายาเสพติด

2) ปัญหาการไม่แบ่งระดับปริมาณยาเสพติด โดยกำหนดปริมาณการครอบครองยาเสพติดและอัตราโทษในการครอบครองยาเสพติดให้โทษประเภท 1 โดยเพิ่มเป็นวรรคสี่ไว้ในประมวลกฎหมายยาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 145 เพื่อใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการกำหนดอัตราโทษ เนื่องจากเหตุจรรยาบรรณในแต่ละฐานความผิดในแต่ละวรรคถือเป็นสาระสำคัญในการกำหนดระวางโทษ และถือเป็นการลดการใช้ดุลพินิจของศาล รวมทั้งก่อให้เกิดการบังคับโทษให้เป็นไปตามหลักการลงโทษอย่างสัดส่วนด้วย ดังนี้

ชนิด	ปริมาณ	ระวางโทษ
เฮโรอีน	น้ำหนักสุทธิไม่เกิน 300 มิลลิกรัม	
	น้ำหนักสุทธิเกินกว่า 300 มิลลิกรัม	
เมทแอมเฟตามีน	น้ำหนักสุทธิไม่ถึง 1.5 กรัม	
	น้ำหนักสุทธิตั้งแต่ 1.5 กรัม	
แอมเฟตามีน	น้ำหนักสุทธิ ไม่ถึง 1.5 กรัม	
	มีน้ำหนักสุทธิตั้งแต่ 1.5 กรัม	

ในส่วนของการระวางโทษ จากการศึกษาพบว่า รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 4 มาตรา 5 และมาตรา 26 กำหนดให้สิทธิและเสรีภาพย่อมได้รับการคุ้มครอง บทบัญญัติของกฎหมายที่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญเป็นอันใช้บังคับมิได้

การตรากฎหมายที่จำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลต้องไม่เพิ่มภาระเกินสมควร ต้องระบุความจำเป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพไว้ด้วย ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงขอเสนอให้ผู้ที่สนใจในเรื่องดังกล่าวได้ทำการศึกษาวิจัยต่อไป

3) ปัญหาในส่วนการกำหนดโทษ ให้ศาลกำหนดโทษจำเลยด้วยการนำข้อเท็จจริงและสิ่งแวดล้อมเกี่ยวกับจำเลยทั้งก่อนและหลังจำเลยกระทำความผิด โดยให้พนักงานสอบสวนรวบรวมข้อเท็จจริงและสิ่งแวดล้อมของผู้ต้องหา ประกอบกับให้พนักงานคุมประพฤติสืบเสาะข้อเท็จจริงร่วมด้วยเข้าสู่สำนวนเพื่อเสนอศาลใช้ในการกำหนดโทษ โดยเพิ่มเป็นวรรคห้าไว้ในประมวลกฎหมายอาญาเสพติด พ.ศ. 2564 มาตรา 145 ดังนี้ “ให้ศาลใช้ดุลพินิจสั่งให้พนักงานสอบสวนและพนักงานคุมประพฤติ รวบรวม สืบเสาะข้อเท็จจริงและสิ่งแวดล้อมของจำเลย หากยังขาดครบพร้อมหรือมีข้อโต้แย้ง ให้ศาลมีหน้าที่เรียกหลักฐานเพิ่มเติมหรือไต่สวนหาข้อเท็จจริงต่อไป ในการไต่สวนข้อเท็จจริงดังกล่าวนี้ให้พนักงานอัยการเข้าร่วมด้วย”